

REFORMÁTUS HÍRADÓ

IX. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

Támogatók: Felsővárosi, Hidelvei, Íriszi, Kerekdombi, Szamosfalvi, Törökvágási, Újalsóvárosi Református Egyházközség, Kolozsvári Református Kollégium.

Szerkesztőbizottság:
Ballai Zoltán, Bibza Gábor,
Kerekes Edit

Tóvidék – ahol kis csodákból nagy dolgok születnek

Örömteli ünnepségre gyűlt egybe nemrég a Tóvidéki Református Egyházközség közössége: felavatták azt az idősgondozó otthont, amelyet még az 1990-es évek második felében álmódott meg Kozma András lelkész és felesége, Erika azt követően, hogy a templom és parókia megépítése után hirtelen „unalmassá” váltak a hétköznapjaik. Az új épületben velük beszélgettem a mintegy 1600 lelket számláló tóközi gyülekezetéről, azokról a kihívásokról, amelyekkel ma a lelképásztoroknak szembe kell nézniük, ha e rohanó világban nem akarják elveszíteni a fiatalokat, továbbá az elmúlt mintegy 25 év megvalósításáról, az azokat lehetővé tevő apró csodákról, s arról, hogy szükség lesz-e még vallásra, egyházra egy emberöltő múlva. Közben azt is megtudtam, hogy a gyülekezetben az istentiszteletet szimultán fordítják igény szerint románra, angolra vagy németre – a templomban tolmácsfülkék vannak –, hisz nyitottak akarnak lenni a vegyes családok számára is. Ugyanakkor attól sem riadtak el, hogy az istentiszteleteket online közvetítsék: nemrég 41 ponton voltak rákapcsolódva az adásra, miközben a templomban 93-an voltak jelen. (Részletek a 15. oldalon)

BALÁZS BENCE

Kávészó-cukrászdát nyitnának, hogy pótolják az idősothton jövedelmeit

25 éves a szopori templom

■ Hosszú évtizedekig hiába áhítoztak saját templomra a szopori reformátusok, vágyuk csak 1994-ben valósult meg, áldozatos közösségi összefogással, közeli és távoli gyülekezetek, magánszemélyek, intézmények támogatásával.

A szopori lakosok Györgyfalváról települtek át az 1800-as években. Nagy kiterjedésű és jó minőségű volt a szopori föld, legfőbb vonzerejét a sóskút jelentette, amelynek vizét jól megfizették a kolozsvári pékek, mézsárosok. Az első szopori telepek a Fülöp, Sajgó, Szabó, Szabi és Tóth családok voltak.

A budunusi tanyával együtt alig valamivel több mint 150 lelket számláló szopori református közösség már az 1960-as években szeretett volna saját templomot építeni, de ezt az egyházakat csak megtűrő államhatalom annak idején nem engedélyezte. A települést akkoriban fel is akarták számolni arra hivatkozva, hogy a szétszórtan épült házak akadályozzák a mezőgazdasági gépek munkáját – a felszámolás fenyegetése miatt sokan Kolozsvárra költöztek.

FOLYTATÁS A 16. OLDALON

Ötszázkettő

■ Ötszázkét évvel a wittenbergi vártemplom kapujára kiszegett 95 lutheri tétel történelemformáló pillanata után, ma, amikor reformációról szólunk, nem valami újnak, tartalmi vagy legalábbis formai újításnak a meghirdetését értjük alatta, ugyanis a reformáció visszaalakítást jelent, visszatérést a krisztusi tanításhoz, nem pedig valami újnak a kinyilatkoztatását.

Kegyelmi időt élünk, amikor Isten segítségével és a felelős magyar kormány anyagi támogatásával nagyon sok templom és egyházi épület megújul. Százados templomainkat restaurálják, azaz eredeti formájába állítják vissza, ez pedig azt jelenti, hogy szépen eltávolítanak az épületről minden lerakódást, rétegenként jutva el az eredeti állapothoz. Lekerül a sokrétegű festék, centiméterenként mélyül a régészek kutatóárka és lassan bukkannak elő elfeledett korok emlékei. Sokan még

is úgy képzelik el a megújulást, hogy a régi mállott vakolatot helyenként ki kell javítani, vagy valamilyen szigetelő réteggel el kell takarni és az egész épületet újra kell festeni. Sok ehhez hasonló „felújítást” láthatunk város- és országszerte. Gyarlóságunkban néha úgy képzeljük, hogy önmagunkat is így újíthatjuk, széppíthetjük, pedig Isten színe előtt még fügefalevélnyi takarásunk se lehet, ismeri bűnös valónkat, és hirdeti számunkra: *egyedül kegyelemből* újulhatunk meg.

Templombelső felújításakor a szakemberek több kisebb-nagyobb kutatóablakot nyitnak, falképeket keresve. A reformáció korában mérsréteggel takart freskók bukkannak ismét elő, amelyek egykor az írástudatlan nép számára tanították a Szentírás különböző történeteit. Reformátoraink lefordították a Bibliát és elrejtették a templomi képeket, puritán fehérre meszeltetve az áldott templomok belsejét, és tüzes prédikációkkal írták be az emberek szívébe a Szentháromság Egy Isten tiszteletét. A restaurált freskókat már nem takarjuk le, régi idők kultúrtörténeti emlékeiként díszítik az Úr házában belsejét, de *egyedül a Szentírás*, Isten életadó és hiteles szava, amelyre figyelünk.

Bár Erdély-szerte sok középkori templomban a freskók Szent László legendáját vagy a templom egykori védőszentjének történetét idézik, Krisztus Urunk

ábrázolása sehol sem maradt el. Isten ábrázolását tiltó második parancsolat értelmében, a reformáció korában legtöbbször épp Krisztus arcképét törölték a felismerhetlenségig, de századokon át meggyőződéssel hirdették őseink, hogy *egyedül Krisztus* áldozata lehet javunkra. Krisztus testének tagjaként mi is közösségben vagyunk Vele, és így készülünk ezen az ünnepen is részesülni az általa szerzett szent sákramentumban.

A restaurált templomok, megújuló egyházi épületek vagy éppen most felépülő létesítmények élettelen elemekből állnak össze. A szemnek láthatók, de legyenek bármily szépek, szerepüket csak akkor töltik be, ha megtelnek léttel, élő gyülekezettel. Kegyelmi időt élünk, lehetőségünk van az építésre és megvan hozzá az anyagi támogatás is, de ezt a kegyelmi időt ki kell használnunk a lelki épülésre is. Mi magunk élő kövekként kell beépüljünk az anyaszentegyházba, amelyet Krisztus maga gyűjt igéje és szentlelke által, amely a szemnek sokszor láthatatlan, mégis *egyedül hit által* valljuk, hogy „...ennek a se regnek én is élő tagja vagyok, és mindörökké az maradok.”

Ötszázkét év után így nem hirdetünk semmi újat, csak a régi igazságot, és mondjuk: *egyedül Istené a dicsőség!*

Oroszhegyi Attila Zsolt
pusztakamarási lelképásztor

Láncszemek nemzedékek között

■ Láncszemek vagyunk két nemzedék között. Ennek tudata erőt, tenni akarást adhat nekünk, vagy nyomasztóan hat reánk, letaglóz és megbénít a feladat súlya. Az élet lelki minőségét Istennel való viszonyunk határozza meg. Isten segítségével teljesítjük nemzedéki küldetésünket. Egyszerre szakad reánk az előző nemzedék minden gondja és a következő nemzedék útkeresése. Egy adott nemzedéken belül mindenkinek van küldetése. Nem a küldetés mértéke, hanem annak teljesítése fontos.

Amikor egy nemzedék több tagja, netán egésze felismeri, hogy a következő nemzedék érdekében a fenntartható lelki fejlődést keresve más úton kell elindulni, akkor jönnek a társadalmi átalakulások. Forradalom, háború vagy éppen a bázisdemokrácia irányába történő ugrásszerű fejlődés. Jelenleg is ilyen átalakulás előtt állunk. Hogy egy-egy régió melyik utat választja az átalakulás megvalósítására, az nagyban függ a nemzedék álmától és türelmétől, valamint hitbéli állapotától. Az erőszakos átalakulás általában rombolást hoz.

Az Isten tanítása alapján megvalósított hitéleti átalakulást nevezzük reformációnak. Ez az a pillanat, amikor egy egész nemzedék küldetésében a belső megújulást keresve akar lelki és ebből eredő társadalmi megújulást is. Ha sikerül mindezt békésen megvalósítani, akkor van igazán jótékony hatása a reformációnak, a megújulásnak több nemzedék számára. A reformáció visszatérés a bibliai alapértékekhez. Nem zárul le, nem csupán történelmi esemény, hanem újabb és újabb hullámai máig hatnak.

A következő nemzedék érdekében, az előző nemzedéket gondozva fenntartható lelki fejlődésre, azaz hitünk és társadalmi életünk revíziójára, állandó reformációra van ma is szükség.

Bibza Gábor
esperes

„Számomra a művészet és a vallás azonos”

Felházi Lenke Zsuzsánna kántor-grafikussal beszélgettünk

Évtizedek óta két művészeti ágat művel: a kántorság mellett aktív képzőművész is Felházi Lenke, a kolozsvári újalsóvárosi, pontosabban Pata utcai református egyházközség kántora, már több kiállítása volt. Mindezek ellenére Felházi Lenke szerény, ám öntudatos művész, karnagy-kántor, aki életével és művészi munkájával Isten szolgálatában áll. Vallja: alázattal és imádkozva közeledik Istenhez, akinek útmutatásai nélkül üres lenne az élete.

NAGY-HINTÓS DIANA

Akit a kántorság kiválasztott

– Miért választottad a kántori hivatást, szolgálatot?

– A kántori szolgálatot nem én választottam. Úgy érzem: elhívást kaptam Istentől, és indulnom kellett: énekelni és orgonálni. Alig lehettem tizenhat éves, amikor falunkban, Szucságban a kántor bácsi váratlanul meghalt, a faluból más nem tudott hangszeren játszani, így hirtelen kántor lettem. A kis orgona új volt számomra, orgonálni is meg kellett tanulnom. Akkor még iskolás voltam, tizenegyedikes. Ingáztam vonattal és gyalog. Iskolás fejjel még nem fogtam fel, milyen csodálatos pálya gyerekekkel, idősekkel, ifjakkal foglalkozni, azaz Isten nagy családjában éneket vezetni, orgonával zengedezni. Most büszkén el tudom mondani, milyen jó érzés hallani a gyülekezet énekét istentisztelet alatt vagy kóruspróbán.

– Régóta vonz ez a két művészeti ág, a zene és a képzőművészet?

– Kolozsváron születtem, Felházi Árpád református lelképítész és Dombi Etelka tanítónő lányaként. Két öcsém van: Felházi Árpád és Felházi Zoltán. A Kolozsvár melletti Szucságban, a református parókián töltött gyermekkorom ideje alatt lehetőségem volt nap mint nap csodálni a természetet, a tájat. A természet szépsége szinte vonzott magához. Úgy érzem, Istentől két talentumot kaptam: az énekhangot és a rajz-tehetséget. Így a képzőművészet és a zene iránti érzékemet megpróbáltam már gyermekkoromban párhuzamosan művelni, alakítani. Szüleim elindították a művészetek útján, zongorázni tanították. A két művésze-

ti ág között a párhuzam érettségi után kezdődött el igazán. Első rajztanárom Póka Zsombori Erzsébet volt, akitől akvarellfestést tanultam. Második tanárom Miklóssy Gábor, a Művészet Érdemes Mestere állami díjas festőművész volt, aki nagy szeretettel és szakértelemmel indított el a művészi pálya göröngyös útján. 1997-ben a kolozsvári Ion Andreescu Vizuális Művészetek Akadémiájának hallgatójaként a grafika szakon szereztem diplomát. Zenei tehetségemet a kolozsvári Gheorghe Dima zene-konzervatórium ének szakán csiszoltam. 1981–2003 között a szucsági református templom kántora, majd 2003-tól a Kolozsvár Hidelvei Református Egyházközség kántor-karnagya voltam, 2016 novemberétől pedig az újalsóvárosi (Pata utcai) gyülekezet kántor-karnagyaként dolgozom.

Életem értelme másoknak adni valami értékeset

– Kórust is vezettél már a kezdetektől?

– A kórusvezetést már Szucságban elkezdtem. A szucságiak nagyon szeretnek énekelni, így könnyű volt összehozni egy szép vegyeskart. A hidelvei szolgálatom alatt két kórust is vezettem: az idősek és a fiatal házaspárok kórusát. Az időseket „örökölttem”, a fiatalokat én válogattam össze.

– Hogyan lehet rábírn a felnőtteket, gyerekeket, hogy rendszeresen kórusba járjanak énekelni?

– Énekelni szerető emberekre bukkantam, akik jól érzik magukat egy kis közösségben. A fiatal kórus családos kórus. Munka után, este későn próbáltunk. A gyerekeket is hozták, ők a próbateremben játszottak, és szívták magukba a dallamot. Ami-

Az énekhang elszáll, de megmaradnak a képeim, festményeim

kor előadásra került sor, a gyerekek is szígyvel-lélelkekkel fújta az éneket. Őket egyébként valóságban tanítom énekelni, ünnepekre készülünk: advent, karácsony, anyák napja, vakációs bibliahéten rengeteg éneket tanulunk. A Pata utcai gyülekezetben is van énekkar. Bátoran merem elmondani, nagy múlttal, jó alappal rendelkeznek, magabiztosan, bátran énekelnek. Buzdítom és hívom a gyülekezetet, merjék felvállalni e nemes harcot. Istent dicsőíteni, énekelni magasztalni csodálatos dolog. Nem könnyű a mai rohanó, pörgő életbe beiktatni még egy pluszfeladatot, amiért

nem jár bér, csak az a jó érzés és a hangulat, ami egy kóruspróba alatt átjár. Amikor előadunk egy éneket, mindannyiunkat magasztos érzés kerít hatalmába. Az Úr fogadja a mi ajkunk rebbegését, szívünk és lelkünk ajándékát. És itt érződik, hogyan reagál a gyülekezet egy-egy ünnepi fellépésre. Ilyenkor új lendületet kap a kórus a továbbtanulásra, tagjai érzik, hogy van értelme a fáradozásuknak.

– Ritka, hogy valaki két művészeti ágat is művel. Mit ad neked a képzőművészet, és mit a zene, a kántorság?

– Egyik a másik nélkül hiányos, nem működik. Számomra a művészet és a vallás, az egyházi ének, egyházzene lényege azonos. Az én életemnek akkor van értelme, ha másoknak adok valami értékeset. „A zene, amikor kikerül a zenész keze alól, csak egy pillanatig létezik. (...) A zene pillanatnyisága azonban a visszaja az örökkévalóság” – vallja Ljudmila Ulickaja kortárs orosz író, és én egyet értek vele. Az énekhang elszáll, de megmaradnak a képeim, fest-

ményeim, dallamba foglalt színharmóniákban ötvözve belső lelkiállapotomat.

– Derűs, kiegyensúlyozott embernek ismerlek, és gondolom, nem csak én vagyok így ezzel. A kántori, egyházi szolgálat is befolyásolt személyiséged kialakulásában?

– Hogy derűs, kiegyensúlyozott lennék-e? Erre egy Henri de Toulouse-Lautrec-idézettel felelnék: „Idővel az ember megtanul egyet-mást, bizonyos fokú belenyugvást a megváltozhatatlanba, a lemondás tudományát, aláveti magát az elkerülhetetlennek. Nem kívánja már elérni a holdat.” Az egyházi szolgálat szép és nemes feladat. Alázattal és imádkozva közeledek a Mesterhez. Az Ő útmutatásai nélkül üres lenne az életem. Az Úr szolgálatába állni csak akkor lehet, ha teljesen átadod magad neki, és én ezt tettem. Istent szolgálom és a gyülekezetet, most éppen azt, ahova elhívt. A 104. zsolta 33. versét életemben; zengedezek az én Istenemnek, amíg vagyok!”

Felházi Lenke: Alig voltam tizenhat éves, amikor hirtelen kántor lettem

ROHONYI D. IVAN

■ **Nemzetközi Ex-Libris kiállítások:** Gyula, Budapest, Marosvásárhely, Arad, Déva, Bukarest, Bákó, Brăila, Kolozsvár, Genova, Corato, Pancevo.

Egyéni festészeti és grafikai kiállításai voltak különböző egyházközségeknél Kolozsváron, Székelyudvarhelyen, Szucságban, Vízaknán, valamint a Kolozsvári Magyar Opera emeleti előcsarnokában, a kézdívasárhelyi Vigadó galériában és a gergyószentmiklósi II. Örmény Művészeti Fesztiválon.

Csoportos festészeti és grafikai kiállításokon vett részt több alkalommal is Kolozsváron, Tiszalökön, visszatérő résztvevője a tiszalöki, zsoboki, mezőpaniti alkotótáboroknak.

Kiállításokat szervezett a hidelvei gyülekezeti otthonban, többek között Lőrincz Lehel szobrász, Gy. Szabó Béla, Suba László, Tudoran Klára, Nagy Annamária, Nagy Imecs Zsuzsánna művészek munkáiból. Kiállítás szervező munkáját 2016 novemberétől a Pata utcai Fehér Galériában folytatja.

Tóvidék – ahol kis csodákból nagy dolgok születnek

Tolmácsfülkék a templomban, élő istentisztelet az interneten

BALÁZS BENCE

Bármilyen, csak lelkész nem

Kozma András szülei lelkipásztorok voltak a kalotaszegi Türebén a második világháborútól 1977-ig. Amikor gyermekkorában a harangozó Feri bácsi megkérdezte tőle, mi akar lenni, ha nagy lesz, azt válaszolta: bármilyen, csak nem lelkész. Fiatalkorában, felismerve a hit valóságát, lényegét, lassan megfogalmazódott benne az irányváltás, és úgy döntött, mégsem lesz régész, amely szakma egy ideig igencsak vonzotta. Kolozsváron tanult, itt ismerkedett meg feleségével, Erikával, akivel egyazon ifjúsági közösség tagjai voltak. Marosvásárhelyen a későbbi püspök Csiha Kálmán mellett volt segédlelkész 1984–85-ben, Mezőkeszűben szolgált 1987–1992-ben, majd 1993-tól választotta meg a gyülekezet Kolozsváron.

– Tulajdonképpen már 77-től ebben a gyülekezetben éltem, innen végeztem a teológiát. A volt rendszer szorításában az egyházi gyülekezet kohéziós ereje sokkal inkább megmutatkozott, a hagyományok sokkal jobban érvényesültek – meséli Kozma András. – A rendszerváltozást követően ez még egy ideig megmaradt, illetve volt egy nagy lelkesedés, ekkor történt, hogy Isten csodájaként külföldi támogatással és sok önkéntes munkával megépülhetett a gyülekezet temploma és parókiája.

Ma már sokkal nagyobb kihívás embereket elérni, megszólítani, a közösségbe besegíteni.

Ketten szolgálunk a gyülekezetben Visky Péter lelkész-kollégámmal; az ő karizmája, hogy csoportokat hoz létre kereső és nyitott embereknek, akik az egyházi közösségből kimaradtak. „Asztali beszélgetéseket” szervez, tíz héten át heti egyszer a hit alapvető kérdéseiről beszélgetnek közös vacsora mellett, szabadon. Ez kísérlet arra, hogy emberek ráérezzenek Krisztusra, ennek a közösségnek a jó ízére, és bekapcsolódjanak. A feleségemmel ugyanezt a gyülekezeti élet más szintjén próbáljuk megvalósítani: egyházközösségünkben működik 1999 óta a templom alagsorában indított Tóvidéki Református Óvoda, aztán iskolát alapítottunk, amely mára kinőtte magát és önállóodott (Montessori iskola – szerk. megj.), elkezdődött az idősgondozás a 90-es évek derekán, amiből 2004-ben létrejött a Fébé idősek otthona. Ezek mind olyan, hitünk tartalmával átitatni kívánt intézmények, hidat képező eszközök, amelyek önmagukban is jelentősek és fontosak, de azontúl ott van a nem titkolt cél, hogy ezeken a hidakon keresztül Krisztus megváltó, megtartó, életünknek értelmet adó szeretetével embereket elérjünk, megszólítsunk és gyülekezet közösségébe segítsünk.

Ottalvós templomészaka, Lesi tábor

– Gondolom, a gyerekeket, tinédzsereket a legnehezebb rávenni, hogy vasárnap számítógépezés helyett az istentiszteletet válasszák...

– Az a titok, hogy korán kell kezdeni. A templomhajó végében van egy kis terem, gyereksarok. Karon ülő vagy egészen apró gyerekekkel a szülők ide beülhetnek, a szülők végighallgatják az istentiszteletet, a gyerekek pedig „aklimatizálódnak” a gyülekezeti élettel, templommal, istentisztelettel. Következő lépésként részt vesznek a vasárnapi iskolában és óvodánkba járnak. Az első impulzusok fontosak, ezért kívánunk gyermekbarát közösséget lenni. Nemrég a konfirmáló első- és másodéves csoport tagjai töltötték összerázós estét-éjszakát a templomban... Volt olyan konfirmáló csoport, amellyel nagyon nehéz volt elindulni a hit útján, alig 1-2 maradt vissza, más csoportból viszont a társaság fele elköteleződik. A gyerekek, fiatalok számára már 1993-tól nyári táborokat szervezünk, olykor 110 gyerek volt a táborban...

– Az évek során kialakult egy rend s egy táborvezető csapat – veszi át a szót Kozma Erika, aki szociális munkás szakon végzett a BBTE-n. – 15 éve ugyanarra a

helyre járunk, a Lesi-tó melletti táborba, ott a gyerekek kicsit kilépnek a városi zajból: nincs telefonjel, eleinte áram, fürdőszoba sem volt... Táboraink témáit és szervezését a magyarországi Vasárnapi Iskola Szövetség jól kidolgozott, mindenre figyelő programjaiból vesszük. Sok gyerek fiatakként is visszajár a táborba, szinte mítosszá vált a Lesi-tó a gyülekezetben és nem csak, hisz az egész városból jönnek gyerekek. Volt táborozónk, aki annyira elköteleződött hitbélileg, hogy lelkész lett...

– Ennyi program, intézmény és építkezés mellett maradt idejük a családra?

– Négy gyereket neveltünk-nevelünk, akik többnyire már kirepültek a családi fészekből, a legkisebb is már 24 éves. Igyekszünk tartani azt, hogy a vasárnap dél a családé, együtt ebédelünk. Amíg kisebbek voltak a gyerekek, én nem vállaltam szolgálatot, csak a gyülekezetben segítettem, így jelen voltam számukra – mondja az édesanya. – Most, hogy nagyobbak lettek, vettem bele magam én is jobban a napi munkába. Szükségesnek tartjuk, hogy egymás számára is időnk legyen. Egyszerre szoktunk elmenni szabadságra a férjemmel, ezt próbáljuk minőségi időnek megélni, illetve kéthetenként az ivóvizet Kisbányáról hozzuk, oda együtt szeretünk menni, és az az óra a beszélgetés ideje. A legnagyobb lányunk szintén szocmunkásképzőt végzett: az idősgondozó otthonban lett a munkatársunk, programszervezésben, adminisztrációban segít.

Várni 18 éven át

– Gondolom, nem kis munka volt felépíteni a templomot, idősothont, az anyagi oldaláról nem is beszélve...

– Már 1977-ben, az önállóodó gyülekezet imaház-szentelésén megfogalmazódott a templomépítés gondolata, ez az álom a múlt rendszer szorításában nem valósulhatott meg. Aztán Isten kegyelméből megadott, hogy két egymásba torkolló telket meg tudtunk vásárolni, és az egyikre felépülhetett a templom, a másikra a parókia. Isten csodája... Sokat adakoztak a nyugati keresztyén testvérek, intézmények Hollandiából, Svájcól, Németországból, Magyarországról, de voltak adományozók Finnországból és Egyesült Államokból is. A gyülekezet adománya és önkéntes munkája is benne van.

– Úgy kezdődött a templomépítés, hogy nem volt meg a teljes összeg rá – egészíti ki Kozma Erika –, és amit csodának éltünk meg: egyszer sem kellett leállni az építkezéssel anyagi okok miatt, folyamatosan épült, mert jöttek a támogatások, 1994-ben fel is szentelhettük.

– Az idősgondozás vonatkozásában a történet már nem ilyen egyszerű – veszi vissza a szót a férj. – A 90-es évek második felében, miután a templomépítés befejeződött, kicsit „unalmas volt az élet”, elkezdtünk hát tanakodni a feleségemmel, mit is kellene még tenni a közösségért, gyülekezetért. Van egy német testvérgyülekezeti kapcsolatunk a Dreza melletti radebeuli evangélikus-lutheránus gyülekezettel, ott láttunk egy idősgondozó otthonot. Ahogy ez a gondolat érlelődött bennünk, egyik gyülekezeti tag a másik után szólított meg bennünket, hogy vállalnánk-e az időskori gondozásukat. Egyiküknek fogyatékkal élő felnőtt fia is volt... Közben egy németországi diakonisszaszövetség igazgatója kerest meg, hogy vállalnánk-e egy gyülekezeti idősgondozó otthon megépítését, ahol az egykori diakonissza anyaház (amelyet a kommunizmus kezdetén már felszámoltattak) hajdani, megöregedő testvérei életük alkonyát újból egy közösségben, méltóságban tölthessék el.

A presbitérium úgy döntött, vállalja az építést. 1647 négyzetméteren épült meg az otthon, ez is egy csoda, hisz egy négyzetméter területtel sem bírt itt az egyházközösség. De megadott: egymás mellett négy telket vásárolhattunk meg az idők folyamán. 1999-ben kaptunk építési engedélyt, de nem volt meg a finanszírozás. Ez még a Funar-korszakban volt, s hogy ne fussunk ki az építkezési engedély határidejéből – nehogy ne adják meg még egyszer –, nekifogtunk. Azt reméltük, ha a templomépítést úgy be tudtuk fejezni, hogy sosem kellett leállni, akkor ez most is így lesz. Tévedtünk. 18 évet vártunk, amíg az építőtelep poraiból feltámadt. A magyar kormánytól egyházkerületi közvetítéssel érkezett támogatás tette lehetővé, hogy ez az otthon megépüljön, de segítettek a külföldi testvérgyülekezetek, diakóniai intézetek – az otthon berendezési eszközei, bútorzata Németországból, Svájcól érkezett.

Az otthonnak teljesen önállóodnia kell

– Az otthon 68 beteg befogadására képes, kétágyas szobákban – magyarázza Kozma Erika. – Két kétágyas szobának van közös fürdője, és van néhány szobánk házas pároknak, saját fürdőszobával, kis előszobával. Időseink a közös terekben étkeznek, minden emeleten van ebédlőnk és nappalink, nagy foglalkoztató teremben zajlanak majd a különböző foglalkozások: memóriafejlesztés, kézműves tevékenységek, finommotorika-fejlesztés és szín-

ten tartás, torna stb. Minden emeleten van egy nagy fürdőszoba speciális kellékekkel, plusz a konyha, az irodák s a működéshez szükséges egyéb helyiségek. Körülbelül 40 alkalmazott foglalkozni a 68 idős személlyel, három váltásban. Sikert a környező településekről magyarul beszélő munkatársakat toborozni szinte minden állásra. Minden váltásban lesznek orvosi asszisztensek, szakképzett ápolók, számbelileg és képzettségben is megfelelő a személyzet. Sajnos, az intézmény fenntartását illetően rá vagyunk szorulva az egyéni hozzájárulásra. Ha megkapjuk az állami szubvenciót, az csak 250 lej/fő/hónap.

Van egy-két jövedelempótló elképzelésünk, a földszinten szeretnénk nyitni egy kávézó-cukrászdát, ahova bárki bejöhét, és az itt élőkhöz látogatóba érkező hozzátartozók is beülhetnek a gondozottakkal. Ebédkiállításra is gondolkozunk, de mindez még messze nem elég az otthon fenntartásához.

– A működtetés költségeit tekintve az a stratégiánk, hogy teljesen önállóodni kell – folytatja a gondolatot Kozma András. – A Fébében azt még tolerálhatónak tekintettük, hogy az éves költségvetésünk mintegy 10%-ában adományokra szorultunk, ám az újhoz hasonló nagyságrendű öregotthon működtetésében a teljes függetlenséget kell megcéloznunk. Működési költségek szempontjából nem igazán látunk módot külföldi támogatások vonzására vagy pályázatok érvényesítésére – legalábbis még nem akadunk ilyen forráslehetőségekre. A Fébében vannak fogyatékkal élő fiatal gondozottak, akik minimális szociális támogatást élveznek, esetükben sikerült külföldi, németországi diakóniai intézeteket megnyerni támogatóként. Ez felbátorít arra, hogy ha az idősek hamarosan átköltöz-

nek ebbe az új otthonba, akkor a fogyatékkal élő fiatalok ott maradnak a jelenlegi helyen, amely átalakul fiatal, fogyatékkal élők gondozóotthonává, ennek működtetéséhez reméljük, továbbra is sikerül partnereket, támogatókat találnunk. Kolozsváron tudomásunk szerint nem létezik ilyen otthon. Tizenhat fiatal tudunk befogadni, jelenleg tízen vannak. Jó lenne, ha a fenntartási költségekre nemcsak külföldről kapnánk támogatást, hanem a saját társadalmunk is vállalná a marginalizáltak, a fogyatékkal élők gondozásának anyagi kihívásait. Az egyházi és alapítványi szociális munka részesülhet támogatásban; a magán-személyek éves adójuk 2%-át átirányíthatják egyházi vagy nonprofit szervezeteknek, a kisvállalatok a jövedelmadó 20%-ával segíthetnék ezt a tevékenységet.

Keresztyénségre szükség van, mint ételben a sóra

– Hogyan látják az egyház jövőjét 50–100 év múlva?

– Vallásra, olyan értelemben, hogy egy rítus, ceremónia, hagyomány fenntartása és éltetése, egyre kevesebb az igény és talán a lehetőség is. Ilyen értelemben vallásra nem lesz szükség száz év múlva. De Krisztusban élő emberekre mindig is szükség volt és lesz.

Az a Krisztus-hit, amely meghatározza azt, hogyan élek a feleségemmel, hogyan viszonyulok a szüleimhez, hogyan nevelem a gyerekeimet, hogyan vagyok jelen a társadalomban – erre a krisztusi szeretetre, irgalmas, tiszteletteljes emberi méltóságot tiszteletben tartó és biztosító magatartásformára mindig is igény lesz.

Ilyen tekintetben nincsenek aggályaim, félelmeim. Az egyház, a krisztusi közösség ebben a világban mindig kisebbségben lesz – mint ahogy volt és van –, de hogy a keresztyénségre szükség van ebben a világban, mint az ételben a sóra, afelől nincsenek kétségeim. Ez a világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését, azt a példamutatást és gyakorlatot, amelyre azt mondja-mutatja, hogy igen, így kellene, így érdemes, így jó élni. Kérem ehhez az újjáteremtő, kegyelmes Isten segítségét!

25 éves a szopori templom Kirándulás a magyar nyelv nyomában

FOLYTATÁS AZ 5. OLDALRÓL

Templom híján kezdetben Máthé László házában tartottak istentiszteletet, majd 1974-től, amikor Hegedüs József lelképásztor megkezdte szolgálatát, id. Sajgó István presbiterhez tevődött át az istentiszteleti hely 1992-ig.

Az 1989-es rendszerváltás után újra fellángolt a templom-építés vágya a szoporiak szívében: azt mondták, ha egy ember tud magának házat építeni, akkor 36 lélek Isten segítségével képes az Ő dicsőségére templomot építeni. A lelkesedés nagy volt, a pénz kevés. A földterület id. Vajjas Ferenc adományozta, 1992 júniusában megtörtént az alapkövetétel Csiha Kálmán püspök és Ferenczy Miklós esperes szolgálatával. Az alapkövet – egy szép gömbölyű feleki követ – az akkor már nagybeteg Sajgó Mihály adományozta, aki a templomépítés befejezését már nem érte meg.

Az építés önkéntes munkával történt, nők, férfiak, gyermekek is segítettek, így már 1992-ben tető alá került a templom, 1993-ban következett a toronyépítés, elkészültek az ajtók, ablakok, lépcsők, mennyezet, 1994-ben pedig a betonpadlózat, padok (részben kisbácsi adomány), villanszerelés, festés. Szószéket a tóvidéki gyülekezet adományozott, kis harangot a Kolozsvár-belvárosiak, úrasztali terítőt és keresztelőkancsót Csiha Kálmánné, 6 vasablakot Fülöp József, toronygömböt Vincze György és Vajjas János, a csillárt Sajgó István készítette. Az 1994-es avatóünnepség óta a templomot többször újrifestették, 1997-ben 183 kg-os új harangot kapott, tatarozási, fejlesztési munkálatokat végeztek. Idén októberben pedig, templomunk 25. „születésnapján” ünnepi istentiszteleten emlékeztek meg az építés küzdelmes, de örömteljes időszakáról.

KÓS KÁROLY-DÍJ BURKHARDT ZSÓFIÁNAK

■ Burkhardt Zsófia 11. C osztályos, Kazinczy-díjas tanuló hazai és nemzetközi magyar irodalom és anyanyelvi versenyeken elért kimagasló eredményeit a Pedagógus Szövetség október 12-én Kós Károly-díjjal, tanára, Rácz Melinda szakmai munkáját elismerő oklevéllel jutalmazta.

KÖNYVBEMUTATÓ A REFORMÁTUS KOLLÉGIUMBAN

■ Október 10-én a Kolozsvári Református Kollégium dísztermében mutatták be Cseh Katalin magyartanár, költő *Tanerőtlen* című könyvét (illusztrátor Szucher Agnes). A szerzővel Rácz Melinda magyartanár beszélgetett, többek közt a tanári és anyai helytállásról, Rekita Rozália színművész a kötetből mondott verseket. Engem 9. osztályos tanulóként megragadott a megnyilatkozások eredetisége és őszintesége, és arra buzdított, hogy minél több időt fordítsak az irodalom csodálatos világára, főképp a versekre. (*Kun Előd*)

■ A Kolozsvári Református Kollégium és a Gödöllői Református Liceum diákjai közös tematikus kiránduláson vettek részt október 17–22. között. A kirándulás célja Északkelet-Magyarország azon emlékeinek bemutatása volt, amelyek a magyar nyelv kialakulásához, fejlődéséhez, egységesüléséhez és a nyelvújítási mozgalomhoz kötődnek. Az eseményekhez négy múzeum meglátogatása kapcsolódott: Boldván, Vizsolyban,

Göncön és Széphalmon is jártunk. A kirándulás továbbá szorosán kötődött a honfoglalás és az Árpád-kor, valamint a Rákóczi-kor időszakához, amelyek nemzetünk életében meghatározóak voltak. Ezekhez a történelmi korokhoz kapcsolódtak a felvidéki és magyarországi templomok, várak, Kassa városa, a szeptesi és a regéci vár.

A hatnapos kirándulás alatt lehetőségünk adódott ismerkedni, elmélyíteni kapcsolatunkat

testvériskolánk diákjaival. Az esti játékos anyanyelvi foglalkozások, társasjátékok, közös éneklések is fokozták a jó hangulatot. A különleges helyszíneken sok érdekességet tanultunk anyanyelvünkről és nemzeti történelmünkről, és néhány jó barátot is szereztünk. Köszönjük a lehetőséget a kollégiumoknak, várjuk a következő közös kirándulást!

Burkhardt Zsófia, 12. C

Varnus Xavérral a Farkas utcában Bachtól a Queen világslágeréig

Szeptember végén a kolozsvári Farkas utcai református templomban koncertezett a világhírű magyar orgonaművész, Varnus Xavér. A koncerten a Kolozsvári Református Kollégium tanulóinak egy csokor virágot adtak át a művész iránti hálájuk és megbecsülésük jeléül. Varnus Xavér korábban is járt a Farkas utcai templomban: 2017-ben a reformáció 500. évfordulója alkalmával részt vett az ünnepi istentiszteleten, ott hallotta a református kollégium kórusát. Annyira megtetszett neki a produkció színvonala, hogy később közös koncerten lépett fel a kórusal Budapestben.

N.-H. D.

– Számomra nagyon nagy élmény volt a világhírű orgonaművész csodálatos orgonájátékát hallgatni, tetszett az, hogy Varnus Xavér játszott Johann Sebastian Bachtól is, de eljött zeneválasztásban egészen a 20. századig, és eljátszotta nekünk a Queen-től személyes kedvenccemet, a *The show must go on*-t. Ennél már csak az volt lenyűgözőbb, amikor felment a Farkas utcai templom régi orgonájához és zsolnárfeldolgozást improvizált. Csodálatosan tudta megszólaltatni az orgonát, bár véleményem szerint a hangszer nem volt olyan állapotban, hogy egy egész koncert alatt azon játsszon. Nagyon meglepett az is, hogy egy ilyen kaliberű orgonaművész-sztár ennyire közvetlen a közönséggel. Elmondta, milyen nehézségek árán jutott el a kolozsvári fellépésére, és még közös éneklésbe is bevont minket, kollégistákat. Örülök annak, hogy a közönség soraiban ülhettem, és meghallgathattam a nagyszerű előadást – tudhattuk meg Fe-

renci Sára 12. A osztályos tanulótlól.

– A nyári vakációban halottam, hogy a világhírű orgonavirtuóz, Varnus Xavér koncertet ad a Farkas utcai templomban. Elég görögnyös út ve-

zetett el addig, hogy jelen lehessen ezen az előadáson, de úgy érzem, megérte. Amint beléptem a Farkas utcai templomba, felemelő érzés töltött el. Bár még legalább fél óra volt kezdésig, a templom már majdnem tele volt. Mindenki izgatottan várta, hogy kezdődjön az előadás. A koncerten a közönség azt is megtapasztalta, hogy Varnus Xavér nagyon közvetlen és kedves ember. Teljes beleéléssel játszott, a közönséget is magával repítette egy más világba. Ahogy elkezdett játszani, minden gondola-

tom elszállt, csak a zenére tudtam figyelni és arra, hogy milyen átérzéssel játszik. Büszkeséggel töltött el, amikor a művész úr megemléltette a telt házú közönség előtt a pár évvel ezelőtti fellépését a Refi kórusával, majd mindenki előtt dicsérte a kórust, az iskolát. Felejthetetlen élmény volt a koncert, nagyon örülök, hogy jelen lehettem, és ilyen csodás műveket ilyen csodálatos előadó tolmácsolásában hallgathattam végig – foglalta össze élményeit Székely Eszter 12. C osztályos tanuló.

– Ahogy a művek követték egymást, egyre jobban elvárásolt a koncert. A legjobban az tetszett, amikor a híres Queen *The show must go on* című dalának orgonafeldolgozását játszotta. A Queen az egyik kedvenc együttesem, és ilyen feldolgozást még soha nem hallottam. Nekem jutott az öröm, hogy a koncert végén a virágcsokrot átadhattam a művész úrnak. Az addig érinthetetlennek tűnő Varnus Xavér akkor előttem állt, és mosolyogva vette át a csokrot. Érdekes, hogy messziről mintha csak az orgona lenne a koncert középpontjában, miközben azt a hangszert egy ember szólaltatja meg. Zene nélkül az orgona is csak egy tárgy, de Varnusszal életre kelt. Remélem, a jövőben is elég szerencsés leszek ahhoz, hogy hasonló koncerten részt vehessek – mondta Varga Petra 11. C osztályos tanuló.

– A koncert kis késéssel kezdődött, de megérte türelmesen várni. Fantasztikus volt, ahogyan a művész úr orgonáján megszólaltatta Bach remekműveit vagy Vivaldi *Négy évszak* című versenyművének egy-egy tételét. Nagyon tetszett az is, ahogyan a művek közti szünetekben zenetörténeti érdekességeket mondott, vagy humorával kápráztatta el a közönséget. Számomra az az este nagyon kedves emlékként maradt meg – számolt be Kun Tamás 11. A osztályos tanuló.

Varnus Xavér közvetlensége kellemesen meglepte a diákokat